

Poznámky k rozšíření *Cerophytum elateroides* (Coleoptera, Cerophytidae)

Distributional notes on *Cerophytum elateroides* (Coleoptera, Cerophytidae)

Václav Dušánek

Kahlikova 19, CZ - 78901, Zábřeh, Česká republika
dusanek@elateridae.com

Abstract. *Cerophytum elateroides* (Latreille, 1804) is recorded from Serbia for the first time. The photographs of the biotopes of that species and new faunistic data from the Czech Republic and Slovakia are provided.

Key words: Coleoptera, Cerophytidae, *Cerophytum elateroides*, distribution, faunistics, biotope, Serbia, Czech Republic, Slovakia

Rozšíření a přehled nálezů druhu *Cerophytum elateroides*

Rozšíření. Rakousko, Bulharsko, Chorvatsko, Česká republika, Francie, Německo, Maďarsko, Litva, Lucembursko, Holandsko, Polsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko a Švýcarsko (Löbl & Smetana 2007), Belgie, Anglie, Itálie, Rusko, Sardinie (Sanchez-Ruiz 2004).

První nález na území Srbska:

Maljen planina, sedlo na cestě z Bukovi do Razany (770 m), bukový les (44°7'2.67"N, 19°55'5.13"E), 25. 5. 2013, 1 ♀, aktivní v noci na kmene buku, V. Dušánek leg., det. et coll.

Nové údaje pro území České republiky a Slovenska:

Ucelený přehled nálezů *C. elateroides* pro území Čech, Moravy a Slovenska uvádí Mertlik (2008). Od té doby se podařilo v rámci programu faunistického mapování druhů čeledí Elateridae, Eucnemidae, Lissomidae a Throscidae (viz Mertlik 2007) shromáždit pro toto území několik dalších zajímavých faunistických dat.

Česká republika:

5447: Bohemia bor., Černice env., Jezeří, Jezeřské arboretum, 9. IV. 2008, tělo bez štítu, v trouchu dutiny u paty kmene dubu, J. Mertlik leg., det. et coll.

7060: Moravia mer., Lančov, Přírodní rezervace Tisová stráň, 7. VI. 2013, 1 ex., vinná past umístěná 3 týdny při bázi suťového lesa, V. Stejskal leg., J. Brestovanský det., Jihomoravské muzeum ve Znojmě coll. (Stejskal 2013).

5450: Bohemia bor., Lovosice, Lovosický ostrov, 2. VI. 2000, 1 ♀, VI. Čerovský leg., Muzeum Ústí nad Labem coll., P. Brůha det. 2013.

7267: Moravia mer., Břeclav, 1931, 1 ex., bez jména sběratele, Jihomoravské muzeum ve Znojmě coll.

Slovensko:

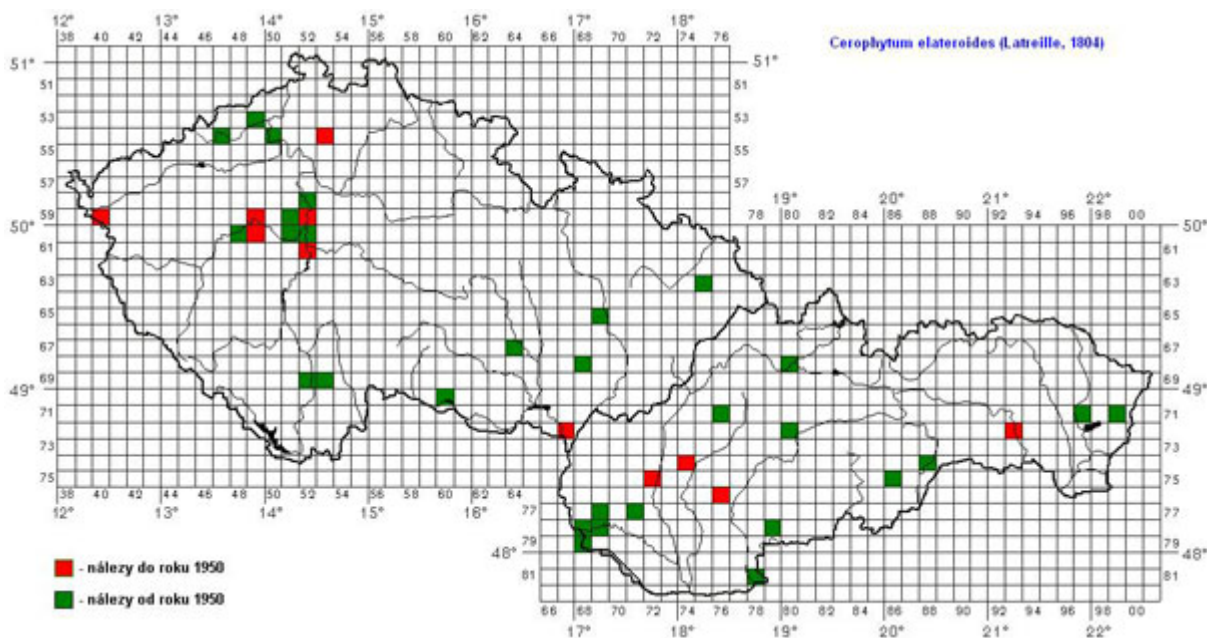
6880: Slovakia centr., Šrámková, Bystrička, 25. V. 2005, 1 ex., dutina stromu, H. Poláček leg., det. et coll.

7176: Slovakia occ., Strážovské vrchy Mts, Čierna Lehota village env. (7176a), 22. VI. 2005, odchycen do Malaisého pasti, (Franc, Kopecký & Korenko 2009).

7586: Slovakia centr., Budíkovany, kras 1km S, 24. V. 1993, 1 ♀, V. Benedikt leg., det. et coll.

7769: Slovakia occ., Svätojurský Šúr, 1940-1946, L. Korbel leg. (Korbel 1951).

- 7769: Slovakia occ., NPR Jurský Šúr (7769c), 25. IV. 2008, 1 ♀, O. Majzlan leg. et det., L. Kašovský coll., J. Mertlik rev. 2010; 14. V. 2008, 1 ♂, O. Majzlan leg., L. Kašovský coll.
- 7769: Slovakia occ., Bratislava env., Svätý Jur, Panónsky háj, II. 1987, 1 ex., babyka, V. Kubáň leg. et det., I. Jeniš coll.
- 7868: Slovakia occ., Bratislava – Petržalka, Ovsíšte, lužní les, 2. V. 2008, 11 ♂♂, 38 ♀♀, imaga aktivní v prostoru mezi kůrou a dřevem duté větve topolu, byla zaznamenána i kopulace imag, J. Mertlik leg., det. et coll.
- 7968: Slovakia occ., Podunajská nížina, Devín-ostrov, 3. IV. 1990, 1 ♀, lužní les, S. Benedikt leg., V. Benedikt det. et coll.

Obr.1. Faunistická mapa výskytu *Cerophytum elateroides* na území České republiky a Slovenska ke dni 11.2.2014

SUMMARY

The detailed faunistic overview of *C. elateroides* from the Czech Republic and Slovakia was published by Mertlik (2008). Since that time, several interesting records have been found under the project of faunistic research on Elateridae, Eucnemidae, Lissomidae and Throscidae (see Mertlik 2007).

Additionally, a new record of *C. elateroides* from Serbia is given herein: Serbia, Maljen planina, pass on the road Bukovi-Razana (770m), beechwood (44°7'2.67"N, 19°55'5.13"E), 25.5.2013, 1 ♀, active at night on the beech trunk, V. Dušánek leg. det. et coll.

The larvae of *C. elateroides* live in decayed wood of the hollow trunks and branches and in the decaying layer of wood under the bark of broad-leaved trees, such as *Quercus*, *Tilia*, *Acer*, *Juglans*, *Populus*, *Salix*, *Aesculus* and *Corylus*. *Cerophytum elateroides* probably do not favour the tree species, but the wood in the right stage of decay with myceliums of the certain fungi. The photographs below show the variety of biotopes suitable for this species.

Additional photographs can be found on <http://www.elateridae.com/galerie/search.php>. You can write "Cerophytum elateroides" into the browser and then click on the "Search" button.

For the additional interesting field findings and trip reports you can visit the webpage of our Hungarian colleagues:

<http://www.nhmus.hu/ColeoColl/kepek/TRIPREPORTS/Reports/2010.XI.Matra.html>

<http://www.nhmus.hu/ColeoColl/kepek/TRIPREPORTS/Reports/2010.V.23.naszaly.html>

http://www.nhmus.hu/ColeoColl/kepek/TRIPREPORTS/Reports/2012.IV.Gerecse_english.html

<http://www.nhmus.hu/ColeoColl/kepek/TRIPREPORTS/Reports/2011.VI.Matra.html>

PODĚKOVÁNÍ

Je mojí milou povinností poděkovat všem kolegům, kteří pravidelně poskytují údaje do faunistického mapování, Josefu Mertlikovi (Hradec Králové) a Tamási Némethovi (Budapešť) za poskytnutí fotodokumentace lokalit, za překlad do angličtiny děkuji Robinu Kunderatovi (Olomouc).

LITERATURA

- FRANC V., KOPECKÝ T. & KORENKO S. 2009: Selected arthropod groups of the Panský diel massif (Starohorské vrchy Mts, Slovakia). Faculty of Natural Sciences, UMB: Bratia Sabovci s.r.o. Zvolen: Banská Bystrica 2009: 80pp.
- KORBEL L. 1951: Coleoptera Svätajurského šúru: prírodná rezervácia, SAVU, Bratislava, 149 pp.
- KOVÁCS T. & NÉMETH T. 2012: Ritka szaprowilofág álpattanóbogarak, pattanóbogarak és lárvaik a Mátra és Bükk területéről (Coleoptera: Cerophytidae, Elateridae). *Folia historico naturalia Musei Matraensis*, 36: 19-29.
- MERTLIK J. 2007: Faunistické mapování druhů čeledí Cerophytidae, Elateridae, Eucnemidae, Lissomidae a Throscidae (Coleoptera: Elateroidea) České republiky a Slovenska. Permanentní elektronická publikace k dispozici na: <http://www.elateridae.com/page.php?idcl=105> (Verze: 1.1.2014).
- MERTLIK J. 2008: Druhy čeledí Cerophytidae a Lissomidae (Coleoptera: Elateroidea) České a Slovenské republiky. *Elateridium*, 2: 52-68. In: <http://www.elateridae.com/elateridium/page.php?idcl=86>
- SÁNCHEZ-RUIZ A. 2004: Fauna Europaea: Cerophytidae. In: ALONSO-ZARAZAGA M. A. (eds.) (2004): Fauna Europaea: Coleoptera. Fauna Europaea version 1.0, <http://www.faunaeur.org>.
- SMETANA A. 2007: Family Elateridae, subfamily Lissomidae, 207-208. In LÖBL I. & SMETANA A. (eds.): *Catalogue of Palaearctic Coleoptera, Vol. 4. Elateroidea - Derodontoidea - Bostrichoidea - Lymexyloidea - Cleroidea - Cucujoidea*. Apollo Books, Stenstrup, 935 pp.
- STEJSKAL R. 2013: Závěrečná zpráva k provedenému entomologickému průzkumu Přírodní rezervace Tisová stráň. Uložena u Krajského úřadu Jihomoravského kraje.
- ZELENÝ J. 1972: Návrh členění Československa pro faunistický výzkum. (Entwurf einer Gliederung der Tschechoslowakei für Zwecke der faunistischen Forschung). *Zprávy Českoslov. spol. entomol. ČSAV*, Praha, 8: 3-16.

OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

Vývin larev *C. elateroides* probíhá v trouchu dutých kmenů, větví a v trouchnivější vrstvě dřeva pod kůrou listnatých stromů. Jeho nálezy byly učiněny na dubech, lípách, javorech babyka, javorech klen, ořešácích, topolech, vrbách, jírovcích a lískách. Proto je zřejmé, že *C. elateroides* nepreferuje ani tak druh stromu, jako spíše vhodné stádium rozkladu dřevní hmoty a jejího napadení mycelií určitých druhů hub. Výběrem fotografií jsem chtěl zachytit pestrost vhodných biotopů pro tento druh. Další fotografie jsou k dispozici v internetovém vyhledávači na adrese: <http://www.elateridae.com/galerie/search.php>. Do tohoto vyhledávače zadáte jako klíčová slova jméno druhu „Cerophytum elateroides“, poté kliknete na "hledej" a objeví se tabule s náhledy fotografií.

Další zajímavá terénní pozorování naleznete na stránkách našich maďarských kolegů na:

<http://www.nhmus.hu/ColeoColl/kepek/TRIPREPORTS/Reports/2010.XI.Matra.html>

<http://www.nhmus.hu/ColeoColl/kepek/TRIPREPORTS/Reports/2010.V.23.naszaly.html>

http://www.nhmus.hu/ColeoColl/kepek/TRIPREPORTS/Reports/2012.IV.Gerecse_english.html

<http://www.nhmus.hu/ColeoColl/kepek/TRIPREPORTS/Reports/2011.VI.Matra.html>

Obr. 2. Larva *C. elateroides*, Hungary. Mátra, IX.2010 Foto: Tamás Németh

Obr. 3. ♂ *C. elateroides*, Hungary. Mátra, VI.2011, Foto: Tamás Németh

Obr. 4. Hungary. Mátra Mountains, VI. 2011, dutina buku, biotop *C. elateroides*, Foto: Tamás Németh

Obr. 5. Hungary. Mátra Mountains, IX. 2010, biotop *C. elateroides*, Foto: Tamás Németh

Obr. 6. Hungary. Gerecse, IV. 2010, javor babyka, biotop *C. elateroides*, Foto: Petra Nemes

Obr. 7. Hungary. Pest county, Naszály Mountain, V. 2010, biotop *C. elateroides*, Foto: Tamás Németh

Obr. 8. Hungary. Gerecse, IV. 2010, *C. elateroides* v prosevu dutiny, Foto: Tamás Németh

Obr. 9. France, Commune Thonon, pár *C. elateroides*
Foto: Clement Morin na www.galerie-insecte.org

Obr. 10. Jezeří, Jezeřské arboretum, 9.4.2008, dutina dubu, biotop *C. elateroides*

Obr. 11. Bratislava, Petržalka, 2.5.2008, zlomená větev topolu, biotop *C. elateroides*

Obr. 12. Bratislava, Petržalka, 2.5.2008, trouchnivá větev topolu, dřevní houby, biotop *C. elateroides*

Obr. 13. Bratislava, Petržalka, 2.5.2008, trouchnivá větev topolu, dřevní houby, ♀ *C. elateroides*

Obr. 14. Bratislava, Petržalka, 2.5.2008, lužní les Ovsíště, biotop *C. elateroides*

Obr. 15. Serbia, Maljen Planina, 25.5.2013, biotop *C. elateroides*

